

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid. Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

corabie ar fi o jucarie fărâmătă, iar țărmul spre care năzuim pentru a ne măntui e o insulă, un pământ pustiu, încunjurat cu apă, fără arbori, lipsit de apă, în mijlocul mării nemărginite a vieții.

Cine să nu-și piardă aici speranța? Omul, odrasla dumneziească de pe pământ, e sdrobit. Revărsatul zorilor nu-l mai deșteaptă. Credința în sine, în oameni, în Dumnezeu, nu mai e. Toate s-au sfârșit. E într-însul noapte!

Dar pași ușori și tainici trec pe lângă noi și ochii noștri, încă împăinjeniți, nu cunosc pe călător. El ne șoșește cu glasul blândeței, că nu toate au fost zadarnice, că nici o vitezie, nici o mărturie plătită cu sângele nostru nu e zadarnică. Vederea noastră e prea slabă și nu vedem steaua ce luminează noptile cele mai întunecate. Am căzut prea adânc în desnădăduire, pentru a crede, că după o noapte va mai răsări o zi, și nu numai o zi, ci încă mai multe zile. Da! Noi putem, noi trebuie, noi suntem datori a trăi, ca să desăvârșim aceea ce am început! Glasul șoșește în inima noastră, el ne pare cunoscut. E glasul în care am rostit pentru întâia oară rugăciunea în frageda noastră copilărie, când mama ne punea mâinile una largă alta. E glasul clopotului îndepărtat, pe care-l auzim adeseori și care totdeauna ne cuprindea de evlavie. Sălbateca desnădăduire se stinge, în durere!

Rămâi! O! Rămâi! Ne rugăm cu înduioșare, căci ne temem, că ziua iarăși spre seară se pleacă, îndată ce glasul ar înceta. A șoștit dulce la ureche un izvor, precum eram și noi odinioară, înainte de a fi plecat pe marea cea întunecată și de a ne rătăci în noeau ei.

Dar iată-l! El se apropie de noi, frângé pânea, binecuvintează și noi cădem la picioarele lui. Iarăși El ridică mâna, ne arată în depărtare corabia măntuitoare ce se apropie, și apoi se face nevăzut.

Crezi tu oare, că nu îți-a sunat încă nici odată acel glas? Dar ce te-a măntuit din suferințele tale? Cine te-a învățat iarăși să viețuiesti, când viața era pentru tine fără preț? Cine îți-a frângé pânea? Căci iată, încă n'ai flămândzit. Însă tu, în necredința ta, nu l-ai cunoscut, tu n'ai crezut, că El va veni iarăși, că va veni la tine și numai la tine, ca să te măngăpe pe tine singur. El nu vine încunjurat de mărire, pentru că nu vrea să fie cunoscut! Pune îți credința în El, îmbrățișează-l cu iubire, roagă-te, precum se roagă un copil, și el va zăbovi la tine!

Nu simșești tu oare, că puterile îți scad? Se apropie oare *inseratul vieții* tale, fără bucurie, trist, singuratic și tacut? Încep ochii tăi a se întuneca și mâna ta a tremura? Ai aşezat în groapă tot ce ar fi putut să-ți închidă ochii cu duioșie? Iată, El se apropie și acum de tine, șoştind vorbe de măngăere pentru inima ta cea oboosită! El îți zice: «Acum poți să mori

în pace, căci îți-ai săvârșit lucrarea!» Nici atunci nu ești părăsit, căci El e cu tine! El aude glasul rugăciunei tale când zici: „Rămâi cu mine, căci s'a plecat ziua spre seară!» El intră la tine. Iar când ochii tăi se vor lumi și-l vei cunoaște, atunci va fi ceasul cel din urmă, atunci treci spre vecinie, atunci ești *suflare în suflarea de vieță a lumei*, dela care ai pornit și în care te întorci.

Nu! Inseratul vieței tale nu va fi nemângăiat, căci prietenul tău te întovărășește, El îți lămurește viața întreagă și-ți arată ținta ființei tale. Nu crede, că toate au fost zadarnice! Tu ești prea slab la vedere și nu poți patrunde întunericul, tu ești prea neputincios și mic pentru a pricepe mersul uriaș al lumii, din care tu însuți nu ești decât o particică. Tu ai acolo locul tău, pe care trebuie să-l cuprinzi și să-l umpli, ori de-ți place, ori de suferi, ori de plângi, — când râzi, când ești mulțumitor, ca și când ești îndușmănit.

Dorul nostru după fericire e atât de nemărginit, încât nu voim să înțelegem, că trebuie să suferim. Păsim nemângăiați pe calea cea colțuroasă. Ne gâlcevim și ne tânguim, căci n'am fost zidiți desăvârșiți și nu ni-s'a împărtit de-o potrivă bunurile. Ne nevoim să îndurăm neputința și nu voim să auzim glasul lui, care ne zice: «Linistiști-vă! Eu sunt cu voi!» Năți văzut oare mărire unei biruinți asupra neajunsurilor vieții, asupra trupului măhnit, asupra ticăloșiei vieții? Nu vedeți voi, că aveți să luptați, că nu puteți trăi fără sbuciumări, că hrana voastră e osteneala? Iar când cădeți, ca frunza de pe pom, și înveliți rădăcina lui, aduceți-vă aminte, că ați făcut loc văstelor tinere, cari se vor întinde cu mult mai departe de voi!

Lăsați să vie seara înlăuntru vostru și nu vă tânguți! Căci de odată cu seara va intra și el și va ridica povara de pe inimile voastre și va sterge lacrimile din ochii voștri și va aduce vouă pacea lui cerească!

Stăpâne! Poposește la noi căci însereză și ne îngrozim de noaptea cea lungă și întunecoasă! Nu trece pe dinaintea porții noastre! Te dorim! Fă să nădăduim, că lucrarea noastră n'a rămas neroditoare! Noi trecem pe cărarea vieții și suntem neprincipuți, întrebăm și ne încunjurăm cu sfială. Deschide-ne tu calea și luminează ochii noștri, ca să putem vedea limpede! Arată-ne tu strălucirea luminei, care să ne măntuiască de toată spaimă! Fă ca să răsară altă zi, în locul celei care s'a plecat spre seară! Intărește-ne și ne oțelesă cu putere nouă, sau după voia ta, — cu cea din urmă putere! Te aşteptăm cu dor, ca niște copii! Te dorim ferbinte, precum te doreau ucenicii tăi! Frângă-ne tu pânea, ca iarăși să învățăm a te lăuda, ca iarăș să prin dem credință, ca iarăș să mărim scump numele tău! Amin.

Inseratul vieții

de Carmen Sylva.

Cuvintele pentru rugăciunea de astăzi sunt scrise în Sfânta Evanghelie a lui Luca, cap. 24, vers 29: «Rămâi cu noi, căci cătră seară este și s'a plecat ziua...»

Aceste cuvinte le-au zis învățătorului lor învățăței orfani, mergând spre Emaus. Cristos îi însoțea în calea lor, însă ei nu l-au cunoscut. Cristos i-au îmbărbătat, aducându-le măngăere și dovedindu-le, că Cristos a trebuit să pătimească toate câte le-a pătimit, pentruca învățăturile sale, petcluite cu sfânt săngele său, să primească puterea dumneziească cea covârșitoare. Inima lor a tresărit, căci străinul îi adăpase din izvorul bogat al măngăierei, și le arătase, că greșesc crezând, că o vieță întreagă și patimele suferite au rămas neroditoare și s-au pierdut iarăși în întuneric.

Și când el voea să-și urmeze calea, atunci învățăței se îndreptează spre El cu rugăciunea lor, asemenea ca niște copii și îi zic: «Rămâi cu noi, căci cătră seară este!»

Cât de adesea am rostit și noi această rugăciune, când noaptea se pogoară în inimile noastre cele obosite, fără a ne aduce și somnul cel dulce. Noaptea întunecoasă e lungă; ea e întovărășită de fiori, de spaimă, de groază, cari cresc în măsura în care repausul întunericului crește în afară.

Cât de adesea ni-se par toate sdrobite și nimicite împrejurul nostru, toate surpate din câte am clădit cu atâta speranță! Vieța ne pare fără preț, suferințele fără folos, lucrarea neroditoare! Intr'un ceas de spaimă toate se răstoarnă peste noi și întunericul ne acopere. Înzadar am adus cu veselie cele mai grele jertfe! Înzadar am muncit până ne-au săngerat mâinile! Toate sunt zadarnice! Cercul se acoperă încetul cu încetul, albastriul lini ne mai trimite o privire, apoi se face întuneric. Dar după ce s'a înoptat, încă nimic nu s'a sfârșit. Vieța tot merge înainte și se desfășură atunci nemiloasă, ca și cum nimic nu s-ar fi prăbușit. Valurile se înalță și se coboară; ele sfărâmă colea și dincolo cele din urmă grinzi ale corăbiei vieții noastre, ca și cum acea

Adolf Harnack.

Monahismul, idealurile și istoria lui.

(Urmare).

Mai departe, biserica cu ajutorul călugărilor cerșitori a putut să fie suverană pe mișcările, cari au întemeiat unele sekte, cari au captivat pe laici. Monahii au știut învinge cu strădanie năcăjita și mișcările eretice, dar liber cugetătoare ale veacului al treisprezecelea. Astfel și aici au făcut cauză comună cu biserica dominantă în lume, cu biserica politicei și a sabiei; ba în opoziție cu clerul laic, au devenit tocmai acea preoțime papală, care se bucură de cele mai mari favoruri. Papii i-au înzestrat cu bogate prerogative în drepturi; în tot locul au avut dreptul de a se îngera în conducerea bisericească normală și în afacerile îngrijirii sufletelor. Prin ordurile cerșitoare papa din Roma și-a creat un mijloc, pentru a lega bisericile naționale mai strâns de scaunul său și a sdobi independența episcopilor. În chipul acesta au luat cea mai mare parte la romanizarea bisericii catolice în Europa și au influențat în mare măsură și ordurile de mai de mult întemeiate, cari s-au format din legile benedictine.

Dar și ei tot așa de repede s-au laicizat, ca ori și care ord monahal. Federația înceiată cu biserica universală a fost mortală și de astădată pentru monahism. Îndată dela început federația a fost foarte trainică: Sf. Francisc oarecum a trebuit să se împace cu destinul, dar a fost cu atât mai acută nimicirea. Ceeace a fost chiamat să-i ridice deasupra lumii: săracia, le-a dat numai prilej spre laicizare acelora, cari nu o au apreciat cu seriozitate. Au fost siliți să exploateze cu asprime superstițiile și nepuțința masselor și ei însăși au devenit ursuzi, superstițioși și nepuțincioși.

Dar idealul arătat de Sfântul Francisc pe seama creștinismului nu s'a putut pierde fără de a produce o agitație mare în ordinul întemeiat de el și în biserică. Când o partidă a pretins moderarea regulelor stricte ale săraciei în sinul ordinului, s'a ridicat o altă partidă, credincioasă măiestrului, spre a lua în apărare aceste regule. Când papii au stat pe partea celor dintâi, atunci zeloșii cu critica lor s-au ridicat împotriva papalității și împotriva bisericii, ce domina în

lume. Ici-colea deja de mult au răsunat glasuri de plângere din sinul monahismului, despre sălbătăcirea bisericii, dar totdeauna au amuțit. Lupta ce a purtat-o biserica împotriva statelor și aspirațiilor acestora până acum, totdeauna a sedus monahismul spre a vedea realizarea propriului ei program în programul bisericii. Acum s'a deșteptat însă ideea, care în continuu a dormită în monahism și care a fost din nou și din nou suprimată. Au rupt legătura înceiată cu biserica și cu papalitatea. Au reînviat ideile străvechi și apocaliptice; biserica papilor era considerată ca împăratia lui Babel, a lui anticrist, care a falsificat creștinismul cel adevarat, creștinismul resignării și al săraciei. Deodată întreaga istorie a creștinismului a apărut în lumina unei decăderi îngrozitoare; papa deja nu mai era privit ca urmaș al Sfântului Petru, ci ca moștenitor al lui Constantin. A fost un lucru lipsit de nădejde a mai înaintena biserica la reîntoarcere. Nu mai o nouă manifestare a spiritului a mai putut salva aici terenul, și astfel au așteptat evangelia veșnică a desăvârșirii creștine, ce va să vie. Biserica a suprimat această mișcare periculoasă cu toate mijloacele posibile. A considerat ca erzie tot ce învățau franciscanii despre săracia lui Cristos și a apostolilor și a pretins supunere. Urmarea a fost o luptă desperată. Creștinismul a văzut o piesă nouă: lupta bisericii, care dominează în lume, față ca atacurile retragerii din lume.

Spiritualiștii au predicat săracia în fața papei și a episcopilor cu îndrăzneala acelor oameni, cari au jertfit totul și au pecetluit pe rug predicația lor. La sfârșitul veacului al patrusprezecelea biserica a ieșit cu totul biruitoare și nealterată din lupta pentru săracie. În chipul acesta pe la sfârșitul evului mediu a ieșit încădată la iveau contrastul principiar dormitant și din nou mereu acoperit sub chipul unei crize însăvârșitoare între scopurile creștinismului și scopurile monahismului. Dar monahismul a suferit înfrângere.

Întemeierea ordurilor cerșitoare a fost ultima încercare maiestosă a monahismului evului mediu, pentru a se duce pe sine și idealurile sale la izbândă, și totuși a nu rupe legăturile cu istoria și constituția bisericii. Dar ordin franciscan s'a desvoltat în două direcții. Cea dintâi direcție s'a supus bisericii îndată la început, s'a despărțit de idealul său original și

îndată s'a și laicizat, a doua direcție a avut năzuința de a-și păstra idealul, l-a pus în opozitie chiar și cu biserica, s'a istovit în mișcări pline de exaltare, până când a dispărut cu desăvârșire. Tragicul acestei desvoltări se pare a fi complet, dar poate chiar dispăr cu totul, dacă ne gândim, că singuraticii membri ai ordinului, cari se emancipau de sub influența bisericii, și-au luat refugiu la stat și față de aspirațiile în genere nerecunoscute ale bisericii, ori numai în parte recunoscute, au apărut independența statului și ordinea lui. Franciscanii au motivat în mod științific constituția Hohenstaufilor în veacul al patrusprezecelea. Această schimbare miraculoasă ne învață, că monahismul apusean nu e în stare să se susțină timp mai îndelungat fără a se lega strâns de puterile sociale. Se duce chiar și la stat, dacă înaintea lui biserica e închisă. Mișcarea aceasta a fost însă de o natură trecătoare. În veacul al cincisprezecelea în ordin cu totul supus bisericii, e o tacere mortală. Tendințele de reformă, lipsite de putere, n'au produs o altă viață.

Pe timpul renașterei așa s'a părut — abstrăgând dela unele excepții onorabile — că monahismul a luat asupra sa osânda lenei și a nelucrării. Si totuși cultura cea nouă, ai cărei purtători de sine întăles adeseori își vârsau ironia întreagă asupra plebei monahale fățurnice și de o supunere servilă, — n'a fost cu totul dujmană idealurilor ascetice. Ba, ce e mai mult, a apărut din nou chipul omului întelept și pios, care se adâncește în plăcerea meditaționii tainice a cerului, dar dându-se la o parte cu blândețe din calea sgo-motului zilei, se adâncește și în lume, care nu mai are lipsă de nimic, dat fiind, că are totul în știință. Dar au făcut chiar și încercarea de a realiza acest ideal sub formele tradiționale ale vieții mănăstirești și nu în tot locul au suferit înfrângere.

Dar numai puține individualități au avut sortii izbândei de a compara legile monahale prin un studiu asupra lui Cicero și Plato și a satisface amândurora. Savantul cunosător al lumii, care s'a însuflăt la masa lui de scris de monotonia stoică, ori de modestia franciscană, n'a fost monahici cătuși de puțin, iar biserica a rămas așa cum a fost cu toate disertațiile ei clasice și edificătoare. Poporul sărac și acum, ca și înainte de ce i-a arătat Sf. Francisc drumul,

*) Aici se face aluzie la bărbați ca Erasm.

și-a căutat asigurarea măntuirii sale în tof felul de intruniri pioase și animate; aceste intruniri din când în când au fost spre folosul bisericii, dar o au și periclitat necontenit.

(V. urmă).

Răsboiul.

Asupra capului de pod dela Ușiețco au îndreptat Rușii mai multe atacuri vehement, cari însă au fost respinse toate de soldații noștri. Altceva mai însemnat nu s'a întâmplat la frontul răsăritean. Din Balcani nu a sosit nici o știre despre vreo schimbare a situației.

La frontul italian dușmanul a atacat cu vehemență la Isonzo. Lupta grea s'a dat la Podgora, unde Italianii au fost întrat în tranșeele trupelor noastre, dar au fost scoși iarăși din ele, în lupte date pept la pept. Nici la San Martino nu au avut Italianii noroc cu atacul încercat în cursul nopții. Aci Italianii au lăsat pe câmpul de luptă peste o mie de morți. Asupra orașului Triest au fost aruncate bombe din aeroplane italiane. Paguba e neînsemnată.

La frontul dela apus lupta se continuă la Verdun. Germanii au înaintat iarăși binișor pe malul stâng al râului Maas, și au luat în stăpânire înălțimea întărită, numită Mort-homme (om mort). În captivitate au ajuns la Nemții 25 ofițeri și o mie soldați francezi cu prilejul acesta. Francezii de patruori au încercat se recucerească înălțimea, dar au fost respinși.

Ziarul „Românul“ din Arad.

Cu privire la sistarea apariției ziarului „Românul“ din Arad, scoatere din foaia săradă „Függetlenség“ următoarele amănunte:

Vineri înainte de aineaș, la 11 și jumătate, s'a prezentat un polițist în redacția ziarului arădan „Românul“ și a prestat lui Constantin Savu, redactorul responsabil al foii, un act închis în picul primăriei orașului Arad. Era o hotărârea primarului Varjassy Lejos, în care se comunică, cum că în înțesul ordinariului ministerului de interne, numărul 32.858, V. din 1916, se sisteză pe timp nedeterminat apariția și lăAREA foii de zi „Românul“, ce se tipărește în limba românească. Ordinările ministeriale motivează sistarea foii cu aceea, că „Românul“, prin cuprinsul unor articole de ale sale, periclitează interesele purtării răsboiului și de aceea nu e de dorit ca să mai apără.

Hotărârea primarului sună astfel; În urma ordinării ministerului regește ungureș de interne, numărul 32.858,

natională prin biserică, ai fost impedeat de terorismul și miopia omenească. Adevarat apostol, dar n'ai dispus de generoasa Protecție a celor mediocri, a celor cu orizonturi înguste, și mitra... pentru care era cel mai competent... nu ti-a fost dat să o porji.

Vita clerică est evangelium populi. Ce bine ai înțeles tu acest sfânt adevar! Firea ta blândă, toleranță, răbdarea în dureri și suferințe cu adevarat creștinească, a făcut ca să fi modelul de urmat al celor buni. Impăcat cu soarta, ai rămas veinic la înălțime, împărtășind cu abnegație apostolică lumină asupra celor ce te încunjurau, propovăduind cu o conșcență și energie de fier dreptatea, binele și adevarul. Devotat colaborator la opera pentru extinderea împăratiei lui Dumnezeu pe pământ, spiritul tău progresist a contribuit desigur cu un inel cel puțin la lanțul continuității culturii noastre.

... Bieții peregrini, cum te vor plâng și ei. De azi încolo nu o să-ți mai audă vocea sonoră, nu o să-i mai atragi cu o putere magică, caracteristică tie, ca să-ți primească, cu trup și suflet, învățăturile și sfaturile pline de înțelepciune vieții. Orfanii Mănăstirii încă vor simți mult timp lipsa ta. Vorba ta tămăduitoare pentru toți a amuțit pentru totdeauna. Azi lacrimile de bucurie și fericire de-alătărată, ce le vârsau cei captivați, în bisericuța Mănăstirii, s'au schimbat în lacrimi de jale și durere.

Te-ai dus. Ne-ai părăsit în liniste, fără sgomot. Sbuciumul vieții tale s'a prefăcut, în ultimul timp, într'o retragere modestă, deamna de zelosul apostol ce ai fost. Vi-

FOIȘOARĂ.

Psalmul 108 (109).

Să nu uiți vre-o dată de mine, o Doamne-al nădejilor mele!
Că gura vicleanului iarăși deschisă-i spre vorbe de rele.
Cu limbă fățănică, 'n gânduri de ură, el cearcă a mă prinde,
Şi 'n loc de iubire, — că 'nalt rugăciune, — îi greu că mă vede.
Făcut-am lui bine, jerfui-mi-am totul și 'ntregă-mi iubire;
Si ce mi-e resplata? O ură nebună, și ne'ndreptăjire, —
Veni-va el însă la dreapta ta cumpără, Doamne, și atuncea
In grele blâsteme și-amară osândă prefă-i rugăciunea.
Socoate-l mai mult decât dânsul pe ori care om fără lege,
Ear pâra satanii, ce-i stă lui de-a dreapta, să n'o poată șterge.
Puține să-i fie lui zilele, altul să-i ieie domnia,
Copiii lui umble săraci, și în grea văduvie soția;
Din ușă în ușă cersească, stăpânișă-i scoată din curte,
Strânișă să aibe folosul din roada averilor multe.
Orfanii lui milci să nu afle casa nici ușa în lume,

Să-i peară urmașii, și 'n fii să se stângă și umbra-i de nume.
Păcatul de mamă și vina părinților lui să s'ascrie,
Stârpiță să-i fie și stearsă din lume ori ce amintire.
Că gândul chiar, milă de-a face, străin e, iar omul sărmanul
Cu inima frântă i-e'n lipsă și 'n chin aruncat dela dânsul.
Iubit-a blâstămul, deci cadă asupra-i, iar mila cerească
Să-i fugă departe, nici urma încale-i să nu i-o 'ntâlnescă;
Că ura-l îmbracă, blâstămul îiintră 'n lăuntru ca apa,
Cu el se încinge, ca unul de lemn îi străbate măduva.
Așa să le fie răsplata la cei ce socot să mă piardă,
Si au prea viclene sfaturi de ură și vorbă deșartă,
Dar numai Tu, Doamne, lucrează cu mine, că mila și-e bună,
Si caută la lipsă, la inimă-mi ruptă, — și toate le-alină.
Că pier ca și umbră de seară, și fug alungat ca o fiară,
Geunchi-mi slăbesc de ajunare, la toți am ajuns de ocară.
Ei caută la mine și râd de răbdarea — mea, dar tu /Doamne — ajută
Ca toți să cunoască, că numai la tine 'ndurarea e multă.

Din gura lor iasă blâstemele multe, — tu binecuvântă, și, de-o să se scoate, pe toți rușinează-i, și al tău serv să râdă. Ocara să fie din toate — a lor parte, — și eu mulțumirea Aduce-o voi tie, smerit, înainte la toată zidirea,

Că tu stai de-a dreapta la cel ce-i în lipsă, și nu-l lași să piară Si scoți din mijlocul gonacilor sufletu-mi fără ocară.

Victor Ungur paroh.

In amintirea arhimandritului Augustin Hamsea

Te-ai dus și tu atunci, când nimeni nu îndrăznea să se cugete la un sfârșit al tău... O voce superioară în ora fatală te-a răpit din cercul nostru, cari te adoram nespus de mult. Erai atât de simpatice, fizionomia ta expresivă, zâmbitoare, reflecta pururea un optimism moderat, rod firesc al unei sănătoase filosofii. Vecinica ta bunădispozitie vădea un echilibru sufletesc, trada o perfectă sănătate morală.

Si viața ta a fost atât de sbuciumată... In râvna ta ideală de a-ți servi biserica și neamul ai fost nu odată rău interpretat. In executarea programei tale: de a ne apăra și desvolta individualitatea noastră

V din 1916, înștiințez pe Constantin Savu locuitor în Arad, ca redactor responsabil al „Românlui”, mai departe pe Laurențiu Luca, ca editor al foii și tipografia „Concordia”, societate pe acțiuni, în care tipografie se tipărește foaea aceasta, iar în scopul unei stricte controale și pe Green Nandor, șeful poliției, cum că domnul ministrul regesc unguresc de interne, prin ordinăriunea amintită, și pe baza ordinăriunii ministrului regesc ung. numărul 5484 din 1914 M. E. a opri apariția și respândirea pe mai departe a ziarului „Românl” care apare în Arad și se tipărește în tipografia „Concordia”, pentru cuprinsul comunicatelor sale, care periclităzează interesele părtării rdsboiului. Posta reg. maghiară e opriță de a primi abonamente pentru o astfel de foaie periodică, fie cu mandat postal, ori cu chec. Esempioarele foii, care ar apărea în contra opereștiei, sunt numai decât să confisea și spre nimicire a se preda procurorului regesc. Cel ce edă foaea periodică opriță, ori o răspândește, se va pedepsi în înțalesul art. de lege 63 din 1912, § ul 11, alineatul ultim. Arad, în 10 Martie 1916. Varjassy m. p. primar.

Din partea redacției ziarului „Românl” din Arad ni s'a trimis spre publicare următorul avis:

Arad, 10/III, 1916.

Iubiti confrati! Prin ordinăriunea sa, dată sub nrul 32.858/V. din 1916, ministrul de interne ung. începând cu ziua de azi 10 Martie n. a. sistat pe timp nelimitat apariția ziarului „Românl”, cehiosul partidului național român. Aceeași ordinăriune, cu provocare la §§-ii 27—29 din ord. 2500/1914 M. E. oprește agențiile și birourile poștale să primească orice plătiri prin mandat poștal, sau chque, pe seama ziarului nostru.

Această ordinăriune a primit o subscrisu az, Vineri, în 10 Martie n. a. c., prin primarul orașului Arad.

Vă rog respectuos să binevoiți să publicați această notiță în prețuitul dv. organ de publicitate.

Anticipându-vă călduroase mulțumiri, sunt cu salutări frătești:

Constantin Savu
redactor resp. al
ziarului „Românl”.

Cu poșta de astăzi am mai primit apoi din Arad spre publicare următoarele dela redacția și administrația ziarului „Românl”:

Cărd on. noștri abonați și cetitori!

Prin ordinăriunea sa dată sub Nr. 32.858/V. din 1916, ministrul de interne ung. aduce la cunoștință redactorului nostru responsabil dl. Constantin Savu, editorul responsabil dl. Laurențiu Luca, precum și tipografie „Concordia”, că începând cu ziua de 10 Martie n. 1916 acest ministru ung. oprește pe timp nelimitat apariția ziarului „Românl”, organul oficial al partidului nostru național, pe motiv că „conținutul publicațiunilor (articoli și informații) apărute în coloanele acestui ziar vătăma interesele răsboiului”.

Aceeași ordinăriune, cu provocare la §§-ii 27—29 din ordin. min. dată sub Nr. 2500/1914 M. E. în chestia executării art. de lege XVI din 1914, oprește agențiile și birourile poștale din țară să primească orice fel de plătiri, cari s'ar face în viitor cu mandat poștal sau chque, la adresa administrației ziarului „Românl”.

forul vieții tale a trebuit să inceteze, destinația ta n'a putut fi o vecină suferință, ora măntuirii a trebuit să sosescă în tăcerie adâncă. Porțile patriei de fericire și s'au deschis...

Prețul intrării l ai plătit deja aici. Faptele tale vor fi cu tine acolo, ele te vor încunjura ca o aureolă, ele te vor însoții până la Tronul marelui Judecător.

N'ai voit, ca liniștea și împăcarea ta să fie tulburată nici chiar de obiceiurile parentări... Sunetul clopotelor din bisericuță mănăstirii și au fost deajuns. Modest cum erai, n'ai primit comentariile gratuite. Ștai tu bine, că acelea sunt, mai mult sau mai puțin, fățuri. Sufletul tău ginge și ideal nu era accesibil pentru asemenea procedeuri; ștai că vrednicia ta nu se poate cuprinde în cadrele unui discurs funebru, oricât de măestrat să fie acela. Zeii Olimpului desigur te vor aprecia în mod imparțial, după adeveratul merit al sufletului tău ideal, acolo sus, unde domnește armonia și pacea eternă...

Noi, puțini, cari te-am iubit cu adevar, nu te vom uita nici odată, mulțimea, care te-a înțeles și ea dar — durere — prea târziu, și va păstra desigur amintirea multă vreme. Mormântul tău va fi altarul nostru al tuturor, unde drept jertfă nu vom inceta a picura din când în când câteva lacrimi de sinceră durere.

In veci amintirea ta!

In urmă, rugăm on. noștri abonați și cetitori ca începând cu ziua de azi toate plătirile (taxe restante de abonament, sau anunturi, dăruiri pe seama „Orfelinatului din Sibiu” etc.) să le facă numai la adresa Tipografia „Concordia” soc. pe acțiuni, Arad, str. Zrinyi Nr. 1/a, deoarece tipografia „Concordia”, care și până acum a adus staterea servicii reale partidului nostru național și prin execuția lucrărilor tipografice a mulțumit toate pretențiile on. public românesc, își va continua activitatea ei și, în urmă, primește și în viitor spre executare orice lucrări în brașa aceasta: invitări, bilanțuri etc.

Totodată anunțăm, că astăzi am cerut în scris lui primar al orașului Arad să ia la cunoștință continuarea apariției ziarului politic săptămânal „Poporul Român”. La timpul său vom anunța on. noștri abonați și cetitori despre rezultatul acestui demers al nostru.

Noua revistă „Pagan literare” va apărea regulat. Nrul 1 este gata și începând de Luni, 13 Martie n. a. c., se va începe expedierea.

Aducând acestea la cunoștința on. noștri abonați și cetitori, le mulțumim călăduros pentru puternicul lor sprijin și î rugăm să ne păstreze aceleși sentimente și să ne onoreze și pe mai departe de acest mare și puternic sprijin.

Arad, 27 Februarie v. (11 Martie n. 1916.

Cu deosebită stima.

Redacția și administrația ziarului „Românl”.

NOUTĂTI.

Personal. Prea Sfintă Sa D-nul Episcop al Caransebeșului dr. Miron Cristea a sosit azi dimineață în Sibiu pentru a pontifica la parastasul ce se va oficia mâine în biserică catedrală pentru odihnă sufletului adormitului în Domnul Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu.

Regina României nu e bolnavă. După telegramele foilor streine am dat și noi informația în numărul trecut, că Maiestatea Sa, Regina Maria a României, ar fi bolnavă, în astfel de grad, că medicii au ținut mai multe consiliu. Primim acum informația din istorie autentică, că știrea nu corespunde adevărului. Maiestatea Sa se bucură de cea mai deplină sănătate.

Moștenitorul nostru de tron comandant de armată. Maiestatea Sa, Împăratul și Regele Francisc Iosif I a numit pe Arhidecule Carol Francisc Iosif, moștenitorul nostru de tron, general de divisie (locotenent-mareșal campestru) și l'a încredințat cu comanda asupra unei armate de pe câmpul de răsboiu.

In amintirea directorului Onișiu. Scoala secundară română din Brașov vor aranja o serbare întru memoria mult regăstratului director Virgil Onișiu, Mercuri, în 9/22 Martie, ziua în care și serba decedatul zia onomastică. Se va ține o conferință despre viață și activitatea directorului Onișiu, se vor ceta părți alese din scrierile sale, va canta corul elevilor, condus de măestrul Dims, și se va declama o poesie.

Pentru orfelinat. Venerabilul domn George Pop de Băsești, președinte al partidului național român, a dăruit pe seama orfelinatului bășjan sumă de zece mii coroane.

Parastas pentru Regina Elisabeta. Sâmbătă, împlinindu-se noua zile dela moartea Reginei Elisabeta a României, a fost oficiat parastas solemn în biserică catedrală din Curtea de Argeș, unde se află depuse rămășițele pământesti ale mult regretatei de funcție. Au fost de față Maiestățile Lor Regele Ferdinand, Regina Maria, principalele moștenitor de tron Carol, Prințesele Elisabeta și Maria, Prințele Nicolae, Prințesele Luiza și Sofia de Wied, ministri și casa civilă și militară a suveranilor.

Asențari noi. Prin ordinăriune dată din partea ministrului de hovizei, se aduce la cunoștință publică, că în primăvara anului acestuia au să se supună asențarii tinerei afișători în anul 18-lea al etății, deci ei născuți în anul 1898. S'a ordonat conscrierea lor în țară întreagă, precum și conscrierea medicilor, cari nu sunt trecuți de 50 de ani, pentru a fi chemați și ei la serviciul militar.

Viață lungă. Vineri în 26 Februarie v. 1916, a repausat în Feldioara Săcuiașca moșnegul Ilie Ivan, în etate, cum nu se scrie, de 118 ani și 8 luni, lăsând celor găse fișiori ai săi, dintre care unul e avocat, altul doi cu carte mai puțină, iar 3 lăsați la economie, — o avere considerabilă, și nu și-a uitat nici de sfânta biserică, când a trebuit ajutată. Înmormântat a fost în 28 Februarie, cu pompă cuvenită. Odihnească în pace.

Nici o ofensivă. Agentia rusească Vestnic din Petrograd declară, că stările despre ofensiva rusească, ce s'ar pregăti la frontul bucovinean, nu corespund adevărului. Pe acest front nu s'a produs de săse luni nici o schimbare și în săptămâna ultime nu s'a pornit nici o acțiune.

Apărarea italienilor la Valona. Gazeta rusească Rieci scrie, că atacul asupra Valonei din Albania se execută nu numai cu trupe austro-ungare, ci și cu o armă albănească stătătoare cam din 50 mii de oameni. Italia, după informațiunile ziarelor rusești, s'a întărit la Valona cu numeroase tunuri de mare calibră, în scop de a opune o îndărjită rezistență navală ce se aşteaptă dela trupele lui Kövess.

Din luptele dela Verdun. Primele transporturi de prizonieri francezi, aduși din părțile Verdunului în Germania, erau compuse mai ales din figuri de ostasi puternici. Dar transporturile următoare se alcătuieau în mare parte din tineri soldați de 18 și 19 ani, a căror instrucție militară este departe de a fi terminată. Numărul rănitilor francezi, în luptele strănice dela Verdun, crește atât de mult, încât trebuie pretutindeni să se întocmească în mare grabă lazarete. În acest scop s'a cerut ajutor urgent dela Crucea Roșie americană.

Idei de pace. Zarul englez Morning Post atacă cu multă violență universitățile celebre dela Oxford și Cambridge, din cauza ideilor de pace, care se răspândește dela aceste vechi așezămintele de știință. În Cambridge se țin prelegeri, unde se desfășoară o via propagandă în interesul păcii. Autoritățile universitare, călcând orice tradiție, s'au simțit îndemnate să intervină în afacerile și să opreasă întrenurile dela universitate.

Calendarul nou în Bulgaria. Guvernul bulgar a înaintat sobreriei un proiect de lege, prin care se introduce în Bulgaria calendarul gregorian pentru viața administrativă civilă. Noul calendar va intra în viață cu ziua de 1 Aprilie 1916.

Lapte de capră. Pentru a înălța calamitațile ivite în urma lipsei de lapte, consiliul comunal din Budapesta face o interesantă încercare. Prin mijlocirea unei reuniuni economice, au să se aducă în capitală două sute de mii de capre. Laptele lor se va vinde consumatorilor din acest oraș.

Târgul dela Lipsca. De-o mare atracție s'a bucurat și în anul acesta vestitul targ dela Lipsca. Au sosit peste 30 mii de străini. Multă au venit din țările neutrale și au cumpărat mărfuri germane. Unii au târguit și pentru Anglia și Rusia. Industria și comerțul din Germania sănt tot așa de viguroase, ca și armatele sale, — spre marea supărare mai ales a englezilor.

Cheltuieli de răsboiu. În comisiunea camerelor franceze s'a comunicat, că sasele de răsboiu ale Franței s'au urcat până la 1 Martie 1916 la suma de 45 miliarde de franci. Din această sumă s'au dat 5 miliarde împrumut aliașilor. Cheltuielile de răsboiu lunare, dela Ianuarie încoace, sănt 2 și jumătate miliarde.

Mare lipsă de carne. Ziarele din Moscova scriu cu mare amărăciune despre marea lipsă de carne în orașele Rusiei. Prețurile cărnii s'au urcat astăzi atât de mult, încât numai clasele boarești își mai pot permite luxul de a cumpăra astfel de articole alimentare. S'au făcut încercări cu carne de înghețată, dar n'au reușit.

Organizarea unei armate de o jumătate de milion. Comitetul pentru apărarea națională, cum se anunță din Madrid, planuiește să organizeze o armă spaniolă stătătoare din 500.000 de oameni. În timp de pace armata va avea 135 mii de ostasi: infanterie, artillerie, cavalerie și trupe de automobilisti și alți soldați.

Pacea și opiniunea publică americană. Se crede cu siguranță, că n'are să izbucnească nici un răsboiu între America și Germania. Opinia publică americană este cu desăvârsire în contra răsboiului. Deși lumea nouă face acum enorme căștiguri, totuși nici și n'ar fi salută pacea cu mai multă insuflare, decât în America, unde comerțul normal aduce țărăi venit mai mare, decât negustoria cu muniții.

Mare conferință de învățători. Revista Neue Bahnen dela Lipsca face propunerea, să se convoace o conferință a învățătorilor dela școalele primare din Europa centrală. Conferința ar avea să se ocupe cu probleme de educație în școala primară, cu știință și artă pedagogică. Va căuta să introducă, întru că este cu putință, o unitate în năzuințele pedagogice ale diferitelor școale. — Învățătorimea din toate provinciile Europei centrale ar trebui să aprobe și să se insuflăescă pentru ideea revistei pedagogice dela Lipsca. O asemenea conferință dăscălească ar avea, credem, bună înțâruire asupra dezvoltării școalei primare mai ales în patria noastră.

Dela Oficiul Cassei arhidiecezane.

Se atrage atenția on. Oficii Parohiale, a Onoratelor Epitropii Parohiale, și a tuturor celor ce trimite bani la acest oficiu de cassă, ca pentru exactă contare a sumelor trimise și pentru a evita multele confuzii, să însemne pe cuponul poștal, că spre ce scop trimite bani, ear dacă suma are să se conteze în mai multe părți, să se specifică în acelaș loc al asemnatei poștale. Sibiu, în 2/15 Martie 1916.

Oficiul de cassă.

Astăzi, Vineri, se dă comedia „Flattersucht”, mană Sâmbătă opereta nouă „Die Csárdásfürstin”.

Multămită publică.

De pe câmpul de răsboiu din Rusia a trimis bunul creștin George Suciu sumă de 150 coroane comitetului parohial din Criș (Mesendorf), spre administrare și chivernare în favorul bisericii gr. ort. române de acolo. La suma aceasta au contribuit următorii dintre eroii noștri de pe câmpul de răsboiu:

George Suciu Mesendorf 20 cor. Ioan Costandin Mesendorf 6 cor. Nicolae Costandin of. s. Hendorf 7 cor. Ilie Resiga zf. Galeș 4 cor. Ioan Comșa corporal Giimbăd 2 cor. Ioan Mihu inv. Cichendeal 2 cor. David Fogorosi Raca 2 cor. Nicolae Lazea Sevestreni 2 cor. Precup Copariu Viștea de sus 2 cor. Ioan Bârsan inv. Șoars 4 cor. Ioan Joantea Proștea 4 cor. Ioan Muntean F. w. Criș 6 cor. Emilian Pitigoiu Chirpăr 2 cor. Nica Nicolae Mohu 2 cor. Opris Mihu Cernișoara 2 cor. Ioan Cucu Mândra 2 cor. Nicolae Iacob Bungard 2 cor. Ioan Bratu Porumbac 2 cor. Ioan Sandru Viștea de jos 2 cor. Ioan Muntean Sărata 2 cor. Iosif Dărăboiu Lepindea 2 cor. Petru Lăcătuș Mediaș 1 cor. Nicolae Hanea Selindia 1 cor. Petru Miciu Cornești 2 cor. Nicolae Gruza Hendorf 2 cor. Wasirk Georg zf. Elekes 2 cor. Emil Roșca E'kes 2 coroane, Iohann Salmen, corporal, Cincu mare, 2 cor. Iosif Ganea fruntaș, Noerich 2 cor. Iosif Munteanu Cagolț 2 cor. Michel N. Hamba 1 cor. Iohan Spac Hamba 1 cor. Cirica Aron Căciula 2 cor. Gligor Daniel Covăs 2 cor. Toma Neculai Sodol 1 cor. Nicolae Budac Cartișoara 1 cor. Michel Fröhlich Volcan 1 cor. Iohann Haner Dăia săsească 1 cor. Ganea Alexandru Nocriș 2 cor. Adam Jurcovăzf. Drăgușiu 4 cor. George Toma Sibiu 2 cor. Zaharie Cifrea Boiu mare 2 cor. Ioan Grozăvescu Pișchinț 2 cor. Vasile Mihu Șura mare 2 cor. Ioan Muntean Sadu 2 cor. Ioan Nameș Copăcel 2 cor. Ioan Ciocan Ucia de jos 4 cor. Filip Stăncioiu Vlădeni 2 cor. Nicolae Moldovan Sighișoara 2 cor. Ioan Muntean Cristian 2 cor. Filip Mihăiostila 2 cor. Dica Ion Schodol 2 cor. Iosif Vlad, Tomnatec 1 cor. Iohann David Nou 2 cor. Nicolae Pora Zoltan 2 cor. Petru George Zoltan 2 cor. Mihailă Vasile Meșendorf 4 cor. George Mocan Meșendorf 2 cor.

La olaltă 150 cor.

Nr. 100/1916 Prot. (37) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Mușin cu filile din tractul Mureș-Oșorheiului, — pe baza ordinului consistorial din 19 Ianuarie a. c. Nr. 410 Bis. — se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Venitele sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat. —

Alesul va avea să solvească la fondul tractual suma de doauă (200) coroane statoră în sinodul protopopesc prin concluzul XIII luat la 28 Februarie 1906 și aprobat sub Nr. 5056 Epitr. 1906.

Cereri de concurs înzestrare cu documentele recerute se vor înainta subscrисului oficiu, conform § lui 32 din Regulamentul pentru parohii.

Concurenții după prealabilă înconștiințare a protopresbiterului se vor prezenta la biserică în vre-o Duminică sau sărbătoare spre a cânta și predica eventual a și celebra.

Murăș-Oșorhei, la 24 Februarie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român.
Stefan Russu
protopop.

Nr. 38. 1-2

Fân de vânzare.

In comuna Poiana (cercul Geoagiu) se află circa 150 cară de fân de livadă pentru boi. Cine vrea să cumpere să se adreseze proprietarului dl Dr. I. Radu în Brad. Se vinde și cu clai. Se poate duce și la Orăștie și la Zagna.

300/1916. (39) 1-2

Publicațiune.

Comuna Crihalma dă prin licitație publică în arăndă crîșma comună pe **3 sau 6 ani**, din 1 Iulie 1916 începând, cu un preț de cel puțin 1000 cor. anual. — Licitația se ține la 16 Aprilie 1916 în cancelaria comună.

Királyhalma, 13 Martie 1916.

George Taftan,
notar.

„CRISANA”,
inst. de credit și de econ., soc. pe acțiuni Brad.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de practicant la centrala institutului „Crisana” din Brad, se publică concurs cu termen până la **28 Martie n. 1916**.

Beneficiile imprenute cu acest post sunt:
a) salar lunar 100 cor.
b) 35 coroane lunar adăus de scumpele pe timpul cât durează răsboiul.
c) tantimea statutară.

Dela reflectanți se recere ca să demonstreze că au absolvat o școală superioară de comerț cu examen de maturitate, că posed în afara de limba română, limba maghiară eventual și cea germană, în scris și verbal și că au și ceva praxă de bancă.

Postul e să se ocupe imediat după alegere.

Nr. 41 1-2 **Directiunea.**

Nr. 90/1916. (49) 1-2

Publicațiune

Comuna Ticusul român dă în întreprindere prin licitație minuendă repararea caselor comunale la 2 Aprilie a. c. 2 ore. p. m. Planurile și preliminarul se pot vedea la primărie ori și când. Repararea constă din zidirea a 5 pociumbi sprijinitori a păretelui din dos sau demolarea etajului și transformarea parterului în locuință și cancelarii notariale. —

Ticusul rom., la 10 Martie 1916.

George Taftan,
notar.

In editura comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane, în traducere românească, făcută de dl Teodor V. Păcățian redactorul *„Telegraful Român”* a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizației. Educarea voinei în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangeliu. Împărăția lui Dumnezeu*

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidicezană* din Sibiu. Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 5 fileri porto poștal.

Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

A apărut

in editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Rânduiala Liturgiei**și****Carte de rugăciune**

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluște-mă Dumnezeule” etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciunile de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciunea înainte de mărturisire; rugăciunile înainte de împărtășirea cu s. cuminecătura ale marelui Vasile și Ioan Gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătura; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei cruci.

Se află în deposit spre vânzare la *Librăria arhidicezană*, și se vinde legată frumos, în coloare roșie, cu **40 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat **20%**.

Anunț.**Să redusă prețurile cărților:**

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopal, dela 5 cor. la **2 cor.**

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**

3. Insemnările unui trecător. Crâmpes din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**

4. Desvoltarea primatului papal și influența lui asupra creștinătăii. Cerecări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

Librăria arhidicezană.

se vând cu preț redus:

I Recvizite pentru fizică.

Cor.

Instrument arhimedic	5'85
Glob de aramă	3'10
Scriptet	4'50
Cumpănă	2'50
Potcoave magnetice	6'00
Retorte	6'00
Sticle pentru uiat	1'60
Prismă	3'10
Sticle măritoare	3'50
Vase papilar	3'10
Vase comunicătare	3'10
Vas de ţintut apă	4'30
Fănic de sticlă	5'00
Pocale de sticlă	4'40
Rudă de sticlă și cauciuc	4'50
Tevi de sticlă	1'80
Uții cu peatră brună	4'40
Sticle cu acid cal-clor	2'10
Colecțirni cu minerali	24 —
Colecționarea plantelor	12 —
Colecționarea insectelor	15 —
Colecționarea corporiilor geometrice	6 —
Colețunea măsurilor	8 —

II Tabele de intuiție.

Modelul mașinii de aburi	3 —
Să ne ferim de beaturi spirituale	1'50
Urmările beției	2'80
Himnus	3 —
Cutii, conținând 16 tabele din istoria naturală, cutia	10 —
Orașul	5 —
Pădurea	5 —
Muntii	5 —
Primăvara	5 —
Vara	5 —
Iarna	5 —
Curtea țărnească	6 —
Konyhakeră	3 —
Făltășet	3 —
Palkó	3 —
Öreg koldus	3 —
Madarak este ése	3 —
Templom	3 —
Szántás, veteș, boronálás	3 —
Ruhámósás	3 —
Restálás	3 —
Aratás	3 —
Asztalos műhely	3 —
Takács	3 —
Kapálás	3 —
Cséplés	3 —
Kovács	3 —
Czipész	3 —
Szüretelés	3 —
Table negre mari pentru școală (ungimea 1'5 m., lățimea 1'25 m.)	10 —
Standardul și emblema națională maghiară	4 —

Orez (rizskása) și Cafea!!

Cu Orezul o pătrîram, că nu se mai afă, deci acum îl vine rândul și la Cafea, cu toate că am fost dat alarmă în această foaie.

Anglia ne impiedecă importul de Cafea și cu greu mai afă, deci nu e mirare că în toată săptămâna se urcă prețul și că va trece de 10 cor. 1 Kgr. devenind Cafea o mâncare de lux.

Pe luna Martie ofer cu prețul de zi:

Nr. 10* Cafea Cuba fină	1 kgr. 8'50 = 9 — K.
12 Cafea Cuba foarte fină	1 kgr. 9'— = 9'50 K.
16 Cafea Cuba specialitate	1 kgr. 9'80 = 10'50 K.
21 Cafea Iava aurie	1 kgr. 9'40 = 9'80 K.
106 Cafea Mixtură Victoria 1 kgr. 9'80 = 10'50 K.	

* Din Nr. 10 se va afă puțină deci. Recomand Nr. 12.

1 kgr. Tea „Mixtură rusască” 20 coroane.

Kilogram se spedeață francat și vănuț prin rambursă poștală!

— Afănd puțină Cafea și Tea, negustorilor și în România nu mai pot trimite. Grăbită până se mai afă și rog a-i aviza și pe cunoștuți.

Cu toată stima se roagă de sprijin:

F. A. Degan,

comerçant de Cafea și Tea în Fiume.

(17) (Postafiock 163.) 8-10

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidicezană, Sibiu*:

Protocolul sinodului ordinar

al arhidicezei gr.-orientale române din Transilvania

ținut în anul 1915.

Prețul Cor. 120 + 5 fil. porto.

A apărut

in editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluște-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidicezană*, și se vinde legată în coloare roșie și vânătă cu **20 fileri**.

Format plăcut, mic,